

2088

СТАТУТЪ

НА

КНЯЖЕСКИЙ БЪЛГАРСКИ

ВОЕНЕНЪ ОРДЕНЪ.

ID 2 1024041691

СОФИЯ.

НАРОДНА ПЕЧАТНИЦА НА БОРДАНЪ ПРОШЕРЪ.

1880.

BIBLIOTEKA ISTORIJSKOG INSTITUTA CRNE GORE
PODGORICA

Inv. br.

2119 / 1657

НИЙ АЛЕКСАНДРЪ I.

СЪ ВОЖИЯ МИЛОСТЬ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

КНЯЗЪ НА БЪЛГАРИЯ.

Учреждаваме Ордень въ паметъ на денътъ, въ който стана Нашето избирание на престольтъ на 17 Априлиа 1879 година, който денъ и заповѣдаме да се почита като Орденски праздникъ.

Заповѣдаме да се нарича тоя ордень: Воененъ Ордень; а награденитъ съ него наричатъ Кавалери на Военниятъ Ордень: Знакътъ на тоя ордень да бѣде предъ свѣтътъ въ всички времена доказателство за Милостивото Наше благоволение за военна служба и добро поведение.

Ние и нашиятъ наследници на Престола ще бѣдатъ всѣкога голѣмитъ Вадѣтели на този ордень, и ще носятъ първия и четвъртия степенъ заедно.

Военниятъ Ордень има четири степени, знаковетъ на които сѣ слѣдующитъ:

Първата степенъ е голѣмитъ кръсть който се носи на ши на синя лента съ сребърни рѣзки по крайщата.

Голѣмиятъ кръсть е златенъ, съ златни мечове, съ бѣлъ емайлъ, на около съ златни краища. Надъ кръстьтъ има голѣма златна корона. Въ срѣдата на кръстьтъ на вънкашната страна, на лицето, гдѣто се намира червеното поле, е изобразенъ златниятъ гербъ на Княжеството, а въ зелениятъ кръгъ има надписъ „За Храбростъ“. На другата страна въ срѣдата на червеното поле е написано Нашето вѣнзечно име, което стои въ зеления кръгъ съ надписъ „Князь на България 1879.“

Звѣздата е отъ такъвъ сѣщи видъ и голѣмина, както и кръстьтъ безъ корона, въ срѣдата на която звѣзда въ зелениятъ кръгъ се намира червено поле, а на него е изобразенъ златниятъ гербъ на Княжеството. Въ зелениятъ кръгъ има съ златни букви надписъ: „За храбростъ.“ Зелениятъ кръгъ е обиколень на около съ сребрень обръчъ въ видъ на камени.

Тая звѣзда се носи на мундирьтъ, на лѣвата страна.

Втората степенъ на голѣмиятъ кръсть: този кръсть е нѣщо по малтъкъ; носи се на ши съ сѣщата лента.

Третия степенъ е сѣщи такъвъ кръсть, но още по малтъкъ.

Носи се въ петлица съ сѣщата лента, само по-тъсна.

Четвъртата степенъ: кръстьтъ е на еднаква голѣмина съ она отъ трети степенъ, но безъ корона, и съ тъмно маминово цвѣтъ, бордурата (краищата) и мечоветъ на креста сѣ сребърни кръгътъ, който окръжжава срѣдата е бѣло.

Първиятъ три степени се носятъ както на мундиръ, тъй и на сюртукъ и на палто.

Но може да се носи четвъртия степенъ всякога съ парадна и непарадна форма.

Съ Военниятъ Орденъ отъ 1-ва и 2-ра степенъ се награждатъ найотличнитъ военни доблести, юначества, по собственното Наше усмотрѣние; а удостоиванieto за този орденъ отъ 3-та степенъ Ний възлагаме на особень съвѣтъ, съставенъ отъ сами кавалери на ордена, при което съвѣтътъ може въ особени случаи да ходатайствова предъ Насъ за награждение и 2-ра степенъ отъ Военниятъ Орденъ. А за 4-та степенъ по представление на Началството прямо на Наше усмотрѣние.

Кавалерствениятъ съвѣтъ удостоива за награда на Военниятъ Орденъ отъ 3-та степенъ за отлични военни подвиги.

За удостоиване на военниятъ орденъ за отлични военни подвиги е този:

1) Който, като е презрѣлъ очевидната опасностъ и като е показалъ доблестенъ примѣръ за неустранимостъ, прижѣтствию на дѹха и самоотвержение, — е извършилъ отличенъ воененъ под-

вигъ, убвнчанъ съ пълень успѣхъ, и който е принесеть явна полза.

2) Който, въ време на битката предложи, въ дѣйствицѣ войски, на Главникъ Началникъ който има право на началникъ отдѣлнато отряда, — совѣтъ за таково дѣйствие, което, по неговото собствено засвидѣтелствование, не е било предъ това зето предъ видъ и на което приведението въ изпълнение принесе полза и рѣшителна побѣда надъ неприятель.

3) Който, като предводителствова лично войска, одържа пълна побѣда надъ неприятель, който има значителни сили, побѣда, по слѣствие на която неприятель съвършено унищожавъ, или поне по голѣмата частъ отъ неговата артилерия се унищожавъ.

4) Който, като предводителствова лично войска, превземе нѣкоя крепостъ, или нѣкоя друго укрѣпено мѣсто, упорно защитаемо отъ неприятель съ превъходни, или равни сили.

5) Който превземе съ бой нѣкоя неприятелска въоружена батарея, или пълкъ слѣдъ упоренъ бой завземе нѣкоя важно мѣсто въ неприятелската позиция.

6) Който, като защитава нѣкоя крепостъ или другъ нѣкоя важенъ пунктъ, държанъ въ отбранително положение, издържи упорно съпротивление противъ неприятеля съ превъходни сили, и

4) Който въ бой земе въ пълнь нѣкоя неприятелски Генералъ или Штабъ-Офицеръ.

5) Който избави животътъ на своитъ офицеръ въ нѣкоя сражение, като отблъсне ударътъ, който го заплашва, или който го освободи отъ неприятелски ралцъ.

6) Който за избавлението на нѣкоя офицеръ, му даде конятъ си и чрезъ това го избави.

7) Който като е раненъ, слѣдъ превръзването на раната му, се завърне въ своята команда на мѣстото, гдѣто става сражението съ пълното си въоружение и амунниция, и остане тамъ до края на дѣлото.

8) Който при штурма на нѣкоя крепостъ, ретраншаментъ, или друго укрѣпено мѣсто, първи влѣзе въ окопа или въ укрѣпеното мѣсто.

9) Който въ отсъствието изъ строя на всички офицери, като земе командата и като запази порядъкъ въ редоветъ на нижнитъ чинове, се задържи на своитъ постъ при нападението на неприятеля, или изпади неприятеля изъ докементитъ му, или изъ друго нѣкоя укрѣпено мѣсто.

10) Който, като ободрива и насърчава съ примърътъ си своитъ другари, съ тѣхната помощъ вземе назадъ отнетието вече отъ неприятеля топлъ.

11) Който съдѣйствува съ примърътъ на личната си храбростъ за отблъзването на неприятеля, който се е влѣкналъ на батареята.

12) Който като събере своите другари и съгънатата помощ откъде отъ неприятеля нѣкой побѣтъ или нембъощи конье топлъ.

13) Който съ сподучливо стрѣляние подобие неприятелски топлъ и презъ това съвършено прекрати неговото дѣйствие.

14) Който съ сподучливи стрѣляния потоци или запази нѣкой неприятелски парасохъ.

15) Който потуши нѣков неприятелска бомба или граната, които би паднала на батерията.

16) Който снесе отъ батерията запазенитъ отъ неприятелскитъ стрѣляния съдѣжъ (щипкъ) съ мунниции, и чрезъ това избави другитъ отъ устребление или повреждане.

17) Въ частъта или командата който исплъне, подъ силнитъ неприятелски стрѣляния, важни и необходими работи, както: при преминаването на нѣков рѣка или прохоръ, при постриванieto на укървения за батерии, на прокопи и при приготвяние или снемание на мостове, низкитъ чиновове, които най-добрь се отличаватъ съ неустрашимостъ и бързина, награждаватъ се съ знаковетъ за отличие на Военниятъ Орденъ, или по особното представяние на найблизкото Началство, или по личното усмотрѣние на Главниятъ Военентъ Началникъ, споредъ важността на спечелената година и време.

18) Отъ само себѣ си се разбира, че въ всякий случай, правото за удостоение съ знакътъ за

отличие на Военниятъ Орденъ, придобиватъ само онии нижни чиновове, които, при извършването на подвизитъ, съединятъ съ храбростта и точното послѣование къмъ Началницитъ.

19) Когато нижнитъ чиновове се удостоитъ за знакътъ отличия за лична храбростъ, тогава за такива войници, безъ да се гледа на числото имъ, Началницитъ на частитъ и на командитъ представяватъ списъци съ подробно обяснение на подвигътъ, извършенъ отъ всѣкото изъ представителитъ, и съ заключение на кой именно статия отъ Статута спада подвигътъ. Тии списъци трѣба да се представяватъ по командата.

20) Ни е, като получимъ представлението, утвърждаваме го, ако отличията сѣ съобразни съ правилата на Статута, и заповѣдаваме да се испроводи нужното число отъ тѣхъ за да се раздаватъ на удостоенитъ за награда, като предпиемъ да се рапортира на кого именно и подъ какъвъ нумеръ ще се даде всѣкий знакъ.

21) А когато Главниятъ Военентъ Началникъ, по личното Наше усмотрѣние за отличие, показано въобщо отъ нѣков частъ или команда, на значи едно опредѣлено число знакове за всѣкой рота или команда: то извѣства за това на Началницитъ имъ съ ордери, като препроводи и самитъ знакове.

22) Командирътъ на частъта като получи казанний ордеръ, събира съвѣтъ отъ Штабъ-Офи-

перитъ и отъ Ротнитъ и Сотни командири, и му предагата да опредѣли: колко именно знакове за отличие отъ числото на назначеннитъ отъ Главнитъ Военненъ Началникъ съдѣва да представи за всѣка рота или сотни, споредъ степенята на отличieto. показано отъ тѣхъ въ нѣкое дѣло противъ неприятеля.

23) За удостоение съ назначеннитъ отъ съвѣта за всяка рота или сотни знакове за отличие, командири на тая рота или сотни представлява командиру на часъ:та за утвърждение именнитъ списъкъ на онии нижни чинове, които той признава за найдостойни или по съобственното свое убѣждение, или же по общето удостоверение отъ другитъ нижни чинове, които съ били очевидни свидѣтели за отличията, показани отъ представляемитъ.

24) Съдѣй това, ако отъ числото на нижнитъ чинове, удостоенни съ знакътъ за отличие на военнитъ Ордентъ по личното засвидѣствование на ротнитъ или сотни командири, нѣкой се окаже, че незаслужава тая награда, то всичката отговорностъ за награждаването му съ знакътъ пада вече на началника, който е направилъ неоснователно представление.

25) Командирътъ на отдѣлна часть като утвърди представеннитъ нему списъкъ на нижнитъ чинове, удостоени за знакътъ отличия, написва имената имъ на другата страна на същиятъ ордеръ,

който той е получилъ отъ Главнитъ Военначалникъ, като засвидѣствова тоя надписъ съ своятъ подписъ, представлява му обратно тоя ордеръ, при особенъ рапортъ. Съ това заедно той възвръща и онии знакове за отличие, които съдѣй распределението на съвѣтътъ се оказатъ излишни.

26) Въ случай, ако бѣдатъ назначени отъ Главнитъ Началникъ знаковетъ за отличие на Военнитъ Ордентъ на онаи команди които се намиратъ отдѣлно отъ своята часть, то ордерътъ за таковъ назначаване се дава командиру на частъта или Началнику на Командата, който събира съвѣтътъ отъ всичкитъ офицери на своята часть, или Команда, и тоя Съвѣтътъ, споредъ болшинството на гласоветъ, назначава, кому отъ нижнитъ чинове се пада справедливо да се награди съ знакътъ на отличие; при това, въ случай на нужда, съвѣтътъ пита и самитъ нижни чинове, кои именно измежду тѣхъ се забѣлежали тѣ най-добри и съ особенна храбростъ да съ се отличили.

Горѣпоменатитъ надписъ на ордера се написва тогава отъ Командирътъ на частъта, или отъ Началникътъ на Командата, който послъ представява обратно ордера.

27) Знаковетъ на отличие за Военнитъ Ордентъ се раздаватъ на нижнитъ чинове въ присъствието на Главнитъ Военначалници отъ самитъ тѣхъ, а въ отсъствието имъ, отъ старшитъ съдѣй тѣхъ Началници, и то по съдующиятъ начинъ:

28) Всички ония войски, за които се назначаватъ знаковетъ отлични на Военниятъ Ордентъ, се нареждатъ въ строй, при което Артилерията бива съ запрягнати коньѣ.

29) Предъ тия войски, на назначенното мѣсто, се извършва Господу Богу молебствие съ водосвещение; съдѣтъ окончанието на което се поражаватъ съ светена вода Знамената и Штандартитъ на тия войски, както и знаковетъ отлични на Военниятъ Ордентъ, доставени отъ Главния Военначалникъ за награждение на нижнитъ чинове. Съдѣтъ това нижнитъ чинове, които съ се удостоили за награда съ този знакъ, извикватъ се при знамената и штандартитъ на своитъ части и подъ тѣхъ се показатъ знаковетъ на тия нижни чинове: — а въ Артилерията награждаемитъ нижни чинове се извикватъ предъ фронта на своитъ батерии, гдѣто се и показатъ на тѣхъ знаковетъ.

30) Съдѣтъ награждаването на нижнитъ чинове съ знаковетъ отлични на Военниятъ Ордентъ, всички войски, които се намиратъ въ строй отдаватъ честъ съ музика и походъ.

31) Главнитъ Военначалници, като получаватъ обратно отъ нижнитъ чинове, които съ показали лична храбростъ, съ наградени съ знакове, ако съ за това биге испратени и самитъ знакове, съобщаватъ въ Канцелярията кому именно и подъ какви нумера съ дадени; но ако знаковетъ, по

нѣмане на готови, не съ распратени, то се препровождаатъ именнитъ списъци на всички удостоивши се нижни чинове, и се изискватъ да се достави нуждното за тѣхъ количество знакове; а съдѣтъ получаванieto на рапортътъ за распределението имъ, увѣдомяватъ така също, на кого и подъ какъвъ нумеръ всякий знакъ е даденъ.

32) Знаковетъ отлични на Военниятъ Ордентъ, никога не се снематъ, ако ще би и оня, който то е получилъ, да е произведенъ въ Офицеритъ.

33) Ония отъ нижнитъ чинове, както саужащи, тѣй и оставни, имѣющи знаковетъ отлични на Военниятъ Ордентъ, които съ направили нѣкое прѣстъпление, могатъ да се лишатъ отъ тия знакове само по съдѣтъ и по предварително утвърждение отъ насъ на пресѣдателя имъ.

34) При премѣстванieto отъ една часть въ друга на нижнитъ чинове, които иматъ знакове отлични, и при освобождението имъ отъ служба, за првритъ се означава въ послужкнитъ имъ списъци, а за вторитъ въ паспортитъ, кой, подъ какъвъ нумеръ и за какво дѣло има знакъ отличив.

35) Въ случай на прогнание или неумишлено изгубване на тия знакове отъ нѣкои изъ нижнитъ чинове, даватъ имъ се по изискванieto отъ надлежнитъ начальства, нови знакове съ означение на тѣхъ същитъ нумера, подъ които се намиратъ пожаловани въ списъцитъ, като възврънатъ стойността имъ тия, които съ ги изгубили.

36) Въ заключение *заповѣдаме всички го-
рописани стати да се съобщаватъ въ спис-
ка имъ сила безъ ни най-малко отънѣние, като
се вручи на всякий кавалеръ на Военниятъ Орденъ,
при първоначалното му награждаване съ него, по
единъ екземпляръ отъ тоя Статутъ, за да знаатъ
всички това Височайше Наше учреждение за Воен-
ниятъ Орденъ и дарованнитъ на кавалеритъ на
тоя Орденъ привѣщества; за утвърждение на
коего Ний подписахме съ Нашата рѣка насто-
ящо и заповѣдахме да се приложи Императорскитъ
Нашъ печатъ.

Даденъ въ Нашиятъ Дворецъ въ Ст. Софиа,
на първий денъ Януария хиляда и осемъ стотинъ
осемдесетъ година.

